EMARGO tot zaterdag 10 november 19 7 9, 10.00 uur v.m.

ARCHIEF

REDE van de voorzitter van de V.V.D, mr. F. Korthals Altes, op zaterdag 10 november 1979 om 10.00 uur tijdens de jaarvergadering van de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie in het congrescentrum "De Blije Werelt", Westhoflaan 2 te Lunteren. Onderwerp: Integratie en raakvlakken van de partij en de vereniging.

Politici wordt vaak verweten niet over het onderwerp te spreken. In zoverre wil ik mij enigszins politicus tonen dat ik niet over raakvlakken zal spreken en ook niet over integratie als een proces dat aan de gang zou zijn. Er is geen sprake van raakvlakken en evenmin van een integratieproces. De Vereniging en de partij vormen vanouds integrerende bestanddelen van elkaar. Politiek wordt veelal vereenzelvigd met het gebeuren op het Binnenhof en in het Catshuis of, op internationaal gebied, wat gebeurt in Brussel, Straatsburg of New York. Voor de burger van ons land is in het dagelijks leven van even groot belang wat er in zijn provincie en gemeente of in het gewest gebeurt. Wat beslist wordt in bestuurslagen die veel dichter bij de burger staan, is op zijn dagelijkse welzijnservaring vaak van meer invloed dan het Haagse of internationale gebeuren.

Jarenlang heeft het hoofdbestuur wel aandacht besteed aan politieke zaken provincie en gemeente betreffende, meestal echter kwesties die de kandidaatstelling betroffen of de verkiezing van gedeputeerden, te hooi en te gras dus, als er eens een specifieke aanleiding voor was. De landspolitiek vormde én vormt de hoofdmoot van de beraadslagingen in het hoofdbestuur, evenals in de algemene vergadering en in de partijraad. Uw voorzitter, die vandaag aftreedt, komt de erkenning toe voor haar grote verdienste het belang te hebben gezien van een recht- streekse vertegenwoordiging van Uw Vereniging in het hoofdbestuur. Eerst als proef in 1972; korte tijd later statutair vastgelegd. J.l. maandag hebben wij in het hoofdbestuur van vier leden afscheid genomen; Uw voor- zitter behoorde tot degenen met de meeste "dienstjaren". Haar taakvervulling in het hoofdbestuur te kwalificeren met het begrip raakvlakken zou aan de betekenis van haar lidmaatschap tekort doen. De integratie in bestuurlijk opzicht werd door haar initiatief in 1972 voltooid.

Ik kan ook niet over raakvlakken spreken als ik het oog gericht houd op de leden van Uw Vereniging. Het mag dan zo zijn dat in de landelijke dag- en weekbladen de nationale

politiek het wint van de gemeentelijke, regionale en provinciale politiek, toch hebben wij daar als V.V.D in de frontlijn slechts twaalf bewindslieden, achtentwintig Tweede-Kamerleden en vijftien Eerste-Kamerleden, in totaal vijfenvijftig mannen en vrouwen. In provincies, gewesten en gemeenten staan meer dan 1500 vrouwen en mannen ook in de frontlinie. De Vereniging is met het maandblad Provincie & Gemeente en met het Bureau voor Provincie- en Gemeentepolitiek de steunpilaar van de overgrote meerderheid van deze staten- en raadsleden die het gezicht van de V.V.D in het land bepalen. Misschien nog wel veel meer dan diegenen denken die in opiniepeilingen altijd maar vragen of de V.V.D van Wiegel, de V.V.D van Rietkerk of het al dan niet samengaan met de PvdA het gezicht van de V.V.D bepaalt, Lokaal nieuws in de regionale dagbladpers over het optreden van deV.V.D-vertegenwoordi- gers is ten minste zo belangrijk als het landelijk nieuws, ook al zullen populariteits- en bekendheidsscores aan plaats of regio zijn gebonden. Voor de kiezers in die plaats of regio vormt de plaatselijke of regionaleV.V.D- vertegenwoordiger een belangrijk deel van hetV.V.D-beeld naar buiten. Vandaar mijn Stelling dat partij. en Vereniging een met elkaar gelntegreerd geheel vormen.

Ik zou daarom vandaag nog eens willen onderstrepen van
hoe groot belang de provinde- en gemeentepolitiek ook is voor het beeld van de partij. Ook al is niet het oog van de landelijke pers of de televisie voortdurend - gericht op U allen tegelijk, het oog van de regionale pers is dat veelal voor wat de regio waarin U optreedt betreft wel en in Uw gemeente en provincie volgen velen wat er gebeurt, vooral als U wat verder van het westen afzit. Het zijn niet alleen onze ministers of de leden van de Kamerfracties of straks onze lijstaanvoerder die het bij de verkiezingen waar moeten maken. In het beeld- vormingsproces tussen verkiezingen door speelt U een belangrijke rol. Wie denkt van niet, speelt die rol ook, maar dan helaas niet ten voordele van de V.V.D. Het is niet de eerste keer dat ik over die betekenis van staten- en raadsleden spreek. Ik deed dat ook in de algemene vergadering en ben mij ervan bewust dat ik in dit gezelschap water naar de zee draag. Maar het lijkt mij toch van belang U te laten weten dat het hoofdbestuur zich van de betekenis van provincie- en gemeentepolitiek wel degelijk bewust is, ondanks de accenten op de lands- politiek. Ik wil daarbij ook lijnen trekken tussen lands- politiek en de provincie- en gemeentepolitiek.

Allereerst de politieke samenwerking. Een ongenuanceerd antwpord over de mogelijkheid van politieke samenwerking tussen V.V.D en PvdA is van onze kant niet

mogelijk.
Alleen daarom al niet, omdat ieder weet dat deV.V.D in provincie en gemeente afspiegelingscolleges voorstaat - een dagelijks bestuur waarin alle grote en middelgrote democratische stromingen die in de raad of de staten vertegenwoordigd zijn, gezamenlijk het beleid voorbe- reiden en door raad of staten genomen besluiten uitvoeren. In alle provindes en de meeste gemeenten ontmoeten wij de PvdA als een van de grote partijen en onze bereidheid tot samenwerking in het dagelijks bestuur betekent dus bereidheid tot samenwerking met de PvdA. Als die samenwerking in een aantal gevallen niet tot stand komt, dan ligt dat niet aan deV.V.D, maar aan de PvdA. Dat komt dan omdat de PvdA, al dan niet samen met andere voor de PvdA "progressief" bevonden partijen, de meerderheid kan vormen en dan ook die meerderheid met uitsluiting van anderen
wil vormen. Als er dan bijvoorbeeld in Amsterdam,
Rotterdam en Noord-Holland geen samenwerking V.V.D-PvdA bestaat, dan is dat het gevolg van de eenzijdige wens en de eenzijdige beslissing van de PvdA. Dat is in die gemeenten een objectief vaststelbaar feit.
Het is dan ook een gevolg van de maatschappijbeschouwing van de PvdA, die ook in dit opzicht van de liberale maatschappijbeschouwing verschilt. Een verschil in maatschappijbeschouwing en ook in mensbeschouwing die op landspolitiek niveau de polarisatie in de hand heeft gewerkt en de uitsluiting van samenwerking tussenV.V.D en PvdA tot gevolg heeft gehad, met name in de laatste jaren. Politisering en polarisatie is voor veel socialisten een bewust toegepast middel om, zoals dat genoemd wordt, de verschillen door accentuering daarvan duidelijk zicht- baar te maken opdat als gevolg daarvan actie tot maatschappij hervorming in socialistische zin ontstaat. De liberale visie die samenwerking van Nederlanders, in breder verband zelfs van wereldburgers, wil en juist geen verabsolutering van de eigen overtuiging, Staat hier lijnrecht tegen- over.
Ik meen dat het van groot belang is bij elke discussie over mogelijke toekomstige samenwerking - een discussie die wij aan de hand van een nieuw beginselprogram, een nieuw liberaal manifest en een nieuw verkiezingsprogram gaan voeren - de zo juist genoemde feiten voorop te stellen.
Liberale politiek is op beginselen gebaseerd en dat betekent dat het een integrale politiek is die geen andere beoordelingsnormen heeft als het gaat om provinde- of gemeentepolitiek dan wanneer het de landspolitiek betreft. Ook nu zegt ons

Beginselprogram al dat de verkondiging van eigen overtuiging gepaard dient te gaan met het betrachten van verdraagzaamheid tegenover andersdenkenden

en met bereidheid tot samenwerking op alle terreinen waarop mensen van verschillende richting kunnen samen-
gaan. De uitsluitingen van de PvdA van politieke samen-werking op landspolitiek niveau zijn dan ook nooit van absolute aard geweest. Niet absoluut omdat zij alleen voor de landspolitiek golden en niet absoluut omdat zij altijd voor één parlementaire periode golden ongeacht of zij nu in een verkiezingsprogramma werden neergelegd zoals in 1971 of tijdens een Campagne op grond van onverenigbaarheid van verkiezingsprogramma's werden uitgesproken. Het is van belang eerst vast te stellen dat de uitsluitingen geen beginselzaak zijn geweest of in de toekomst zullen zijn als wij daartoe weer zouden besluiten en dat het ons standpunt over samenwerking in provinde- en gemeentepolitiek onverlet laat.
Tot de uitsluitingen heeft bijgedragen het grote verschil tussen de staatsrechtelijke structuur van gemeente- en provinciebestuur en van de landspolitiek. Raad en provinciale staten, bestaande uit gekozenen, vormen als zodanig zelf het bestuur en kiezen uit hun midden het dagelijks bestuur. In de landspolitiek is de gekozen volksvertegenwoordiging geen besturend orgaan, maar mede- wetgever samen met de regering en als instantie die de uitvoerende macht controleert. Dat verschil in staats-rechtelijke situatie brengt verschil in opstelling met zich mee. Gemeenteraadsfracties en statenfracties nemen zelf deel aan het bestuur, samen met de andere fracties.
In het parlement staan in beginsel alle fracties gelijke- lijk tegenover de regering en vindt in de praktijk meerderheidsvorming plaats en lopen er scheidslijnen tussen de fracties die de meerderheid vormen die het kabinet het vertrouwen geven dat het voor. zijn voort-bestaan nodig heeft en de oppositie die dat vertrouwen op hoofdlijnen niet heeft. Dit brengt in de landspolitiek de polarisatie, als gevolg van het systeem. Wij achten die polarisatie aan het monistische gemeente- en provinciebestuur wezensvreemd. De socialisten streven die politisering juist na. Wij achten de begrenzing van de

polarisatie en politisering juist, voor zover het om praktische samenwerking gaat zolang daarin onze beginse- len tot hun recht kunnen blijven komen. Een van die beginselen is de verdraagzaamheid die ons tot samenwerking oproept. In de PvdA is de

officiele leer dat het nodig is te politiseren op alle maatschappelijke terreinen om- het verschil in politieke benadering aan het licht te brengen, daardoor de keuze te presenteren en de actie tot maatschappijhervorming op gang te brengen. Theoretisch is deze gedachtengang te volgen, de praktijk is, daar waar als gevolg van deze opvatting én de getalsverhouding meerderheidscolleges zijn ontstaan, in strijd met de beginselen die ons leiden.

Het streven van de PvdA en andere zich progressief of radicaal noemende groeperingen tot politiseren is niet beperkt tot politieke Colleges. Het doet zieh op vrijwel alle maatschappelijke terreinen voor. Het is zaak dat wij als liberalen daarop goed letten en ons weerbaar opstel- len. Daartoe zijn de hier aanwezigen, die door hun functies met tal van maatschappelijke organisaties zijn verweven, het eerst geroepenen. Het gaat hierbij om onderwijs (oudercommissies, schoolbesturen), natuur- bescherming (natuurbeschermingsorganisaties en waterschaps- beheer), culturele organisaties, welzijnswerk, woningbouw- corporaties en milieubeherende organisaties zoals water- en zuiveringschappen. In al deze organisaties en voorlopers van de huidige hebben liberalen en confessionelen, nu christendemocraten, altijd initiatieven genomen, het nodige werk verricht en de verantwoordelijk- heid voor het bestuur op zich genomen. Zij deden dit vanwege hun maatschappelijk engagement dat hen ook tot hun politieke keuze bracht, maar het. ging hen daarbij om de zaak zelf en zij lieten de politiek er buiten. Zij politiseerden niet. De grote rol van liberalen bij de verbetering van het onderwijs behoeft geen betoog. Ook de initiatieven op het gebied van de culturele ontwikkeling van ons volk, recreatieve scheppingen zoals wandelparken in de grote steden, natuur- en waterschapsbeheer,

verwerving, behoud en onderhoud van natuurmonumenten en architectonische monumenten en het in onze ogen van nu charitatief ingestelde welzijnswerk, was een zaak van velen wier politieke overtuiging liberaal of confessio- neel was. De rasechte PvdA'ers van voor de Tweede Wereldoorlog keerden zich, op slechts enkele uitzonderinger, na, zelfs welbewust van deze maatschappelijke activiteiten af. Hun prioriteiten lagen nu eenmaal anders en ik bedoel het ook niet als kritiek. De strekking van mijn betoog is een andere. In die houding van de socialisten is een kentering gekomen, al beklaagt Den Uyl zieh nog over een achterstand. Hij miskent daarbij dat de socialisten destijds bewust die andere prioriteiten stelden.

Maar de kentering is ook heel duidelijk gepaard gegaan met het wel politiseren. Zorg

voor het milieu werd actie, welzijnswerk werd actie. Anders dan de bestuurders van voorheen - nu aangeduid als regenten - werd naast het eigenlijke doel de politisering op z'n minst even belangrijk. Want ook op deze terreinen kon politisering maatschappelijke tegenstellingen aan het licht brengen en tot politieke actie opwekken. Het maatschappelijk gerichte werk voor onderwijs, natuur, cultuur, milieu en welzijn werd en wordt dienstbaar gemaakt aan het bereiken van de politieke doelstelling en omgekeerd. Verenigingen tot natuurbehoud, landelijk en provinciaal, voor dierenbescherming, vogelbescherming e.d., mede door liberale en ook confessionele initiatieven ontstaan en door liberalen en kerkelijken bestuurd - maar zonder politieke kleur -, worden ge-vpro-iseerd of dreigen dat te worden.

Daartegen is waakzaamheid van liberalen vereist en volharding. Velen onzer voelen zieh onzeker. Vragen zich af of wij als liberalen het dan zo hebben laten liggen als het gaat om deze terreinen van maatschappelijke zorg en zorg voor onze leefomgeving. Zij voelen zieh in het defensief gedrongen. De partij was, ook al was zij echt wel meer dan kiesvereniging, ook niet toegerust voor georganiseerde steun aan de velen die hun activiteiten op deze maatschappelijke terreinen gaven. Want de liberalen zagen die activiteiten ook niet als een ge- integreerd bestanddeel van hun politieke overtuiging.

Voor het defensief of zelfs een licht gevoel van schuld dat liberalen het erbij zouden hebben laten liggen, is historisch gesproken geen enkele grond. De initiatieven van liberalen op het gebied van cultuur, recreatie en natuurbehoud of sportbeoefening en onderwijs waren geen initiatieven voor de happy few. Juist in de ontstaans- periode van vele van deze organisaties, toen er een sterk sociaal gerichte activiteit was, waren het ook de liberalen die op regeringsniveau de grondslag legden voor onze huidige sociale voorzieningen. Er is geen enkele grond voor enig schuldgevoel. Ook niet als het gaat om een oordeel achteraf over de industrialisatie- periode na de Tweede Wereldoorlog gedurende welke periode de zorg voor onze leéfomgeving inderdaad te lang is verwaarloosd en een te vergaande vervuiling van bodem, water en lucht is ontstaan. In de omstandigheden van toen was er niemand, zeker niet de vakbeweging en ook niet de PvdA, die zich door zorg voor het milieu liet weer- houden verder te rennen in de wedloop naar eindelijk iets van welvaart voor brede lagen van de samenleving die daaraan in de crisistijd van de jaren 30 en in de Tweede Wereldoorlog geen deel hadden gehad. Het beeid in ons land was trouwens gelijk aan dat in de rest van de westerse

wereld. Liberalen hebben beslist niet behoord tot de nakomers als het ging om oog te krijgen voor ruimtelijke ordening en milieumaatregelen. Maar ook daar: wij politiseerden die items niet en de PvdA deed dat wel en D'66 maakte er een substituut voor politiek van.

Als we als liberalen al tekort geschoten zijn, dan is dat niet in daadkracht, maar in het als politiek lokartikel uitstallen van onze bezorgdheid. Zoiets past ook niet bij onze nuchtere aard en aanpak.. En nog geloof ik dat een nuchtere aanpak, overeenkomstig onze geaardheid (gewoon jezelf zijn) uiteindelijk die kiezers op wier stem wij met kans op resultaat een beroep kunnen en moeten doen, meer zal aanspreken dan alsnog meedingen in het

bezorgdheidskampioenschap. Ook al zijn wij in de loop van de jaren wel zo wijs geworden dat wij het niet - zoals Thorbecke nog deed - kunnen laten bij een "Let op onze daden", wij vinden wel dat die daden en het resultaat niet minder belangrijk zijn dan het uiten van intenties.

Ik zeg U dit omdat voor de waakzaamheid en de volharding waartoe ik opriep eerst zelfvertrouwen nodig is. Zelfvertrouwen dat wij kunnen ontlenen aan het feit dat liberalen wel degelijk het voortouw nemen en zieh dit nu niet uit handen moeten laten nemen. Wij moeten aanpakken en door die aanpak blijk geven van onze gemotiveerdheid.

Dat is beter dan de gemotiveerdheid van de daken schreeuwer Aanpakken en daardoor van gemotiveerdheid blijk geven zal ook, daar ben ik van overtuigd, bij veel jongeren het inzicht veid doen winnen dat er met liberalen te werken valt en - wat het meest telt - resultaten zijn te bereiken. DeV.V.D is niet alleen een partij waarin je gewoon jezelf kunt zijn, maar ook een partij om mee te werken.

De oproep om meer zelfvertrouwen heeft nog een ander doel. Wij hoeven er geen doekjes om te winden dat dat zelfvertrouwen bij velen wel een deuk heeft gekregen door aanhoudende verhalen als zou het CDA en met narae de CDA-Tweede-Kamerfractie op dit ogenblik eigenlijk de dienst uitmaken. Koos Rietkerk heeft gisteren de politieke situatie besproken. Wat hij niet kon zeggen is dat met name hijzelf, met goede steun uit beide Kamerfracties, de laatste maanden, vooral bij de begrotingsbehandeling, met grote vindingrijkheid en vasthoudendheid ervoor heeft gezorgd dat het beleid wel degelijk in liberale richting is en wordt bijgestuurd. De ministers die daar- toe ook binnen het kabinet het nodige hebben verricht, wil ik in mijn waardering betrekken. De extra ombuigingen die de Tweede-Kamerfractie heeft voorgesteld om toch de voor de

werkloosheidsbestrijding zo noodzakelijke verruiming van de private sector te verkrijgen, zijn door onze
ft
politieke tegenstanders en door een groot deel van de pers aanvankelijk gebagatelliseerd. Ten onrechte. Enkele kranten zijn inmiddels aan het rekenen geslagen en komen nu met cijfers die overeenstemmen met wat de Tweede-Kamerfractie in het hoofd had. Het gaat om zo'n 500 a 800 miljoen extra ombuigingen. Wat de houding van Rietkerk in deze dagen kenmerkt is het zelfvertrouwen, de waakzaamheid en de volharding waarover ik het had.
En daarom ben ik ervan overtuigd dat de extra ombuigingen waarom de V.V.D heeft gevraagd, die door het kabinet in verschillende nuances zijn toegezegd en waartegen het CDA geen verzet heeft aangetekend, er ook zullen komen.
Zij moeten er ook komen omdat zij geheel in de lijn liggen van het regeerakkoord dat de werkgelegenheid en de inflatiebestrijding hoogste prioriteit gaf.
Nu mag het moeilijk zijn tegen een brede stroom van kritiek in dit beleid staande te houden. Maar het moet, willen wij echt voorkomen dat de werkloosheid toeneemt en de inflatie weer zodanig de kop opsteekt dat wij weer boven het niveau van de Bondsrepubliek komen. Het gaat om politiek op middellange termijn. Onmiddellijke resultaten kunnen niet worden getoond. En toch . . de economische ontwikkeling heeft een keer ten goede genomen, de export steeg, de vraag naar arbeid nam toe, maar paste helaas niet op het enorme aanbod, en de betalingsbalans ontwikkelt zich gunstig. De Nederlandsche Bank, onafhankeli jk, rapporteerde dat. Ook de OESO is over de ontwikkeling in Nederland niet ontevreden als we de lijn maar vasthouden. Dat wordt er wel bij
gezegd.Wij zien dat als een steun in de rug voor het doorzetten van onze
politieke lijn. Een lijn die wij met het CDA hebben
uitgezet. Bij de uitvoering daarvan treden regelmatig spanningen op. Inderdaad, CDA en V.V.D zijn echt nog heel verschillende partijen. Dat zullen wij de kiezers straks ook heel goed duidelijk maken. Wij kunnen daarbij wijzen op wat in ons programma stond en wat wij daarvan hebben waar gemaakt en ook, als wij op onderdelen compromissen hebben moeten sluiten, waarom dat nodig was en op grond
van welke wensen van onze coalitiepartner.
Als wij een dergelijk regeerakkoord sluiten, dan willen

wij dat ook eerlijk uitvoeren en het kabinet daarin steunen zolang het dat akkoord uitvoert. Wij hebben geen behoefte ons te profileren door het kabinet voor de voeten te lopen als het dit akkoord uitvoert. Daarbij mag van onze aanhang ook zelfvertrouwen worden gevraagd. Hier en daar ontbreekt dat wel eens. In Vrijheid en Democratie las ik ook dat wij toch maar akkoord hadden moeten gaan met beperking van de renteaftrek omdat wij nu in de kapitalistische hoek worden gezet. Hoe nu?V.V.D en CDA bepleiten beide in hun verkiezingsprogram handhaving van de renteaftrek voor de eigen woning. Ogenschijnlijk geen probleem dus. Het rapport-Hofstra over inflatie- neutrale belastingheffing waarom het vorige kabinet had gevraagd, komt uit. Daarin wordt belastingheffing op het inflatiebestanddeel van de rente (en nog iets meer) voor- gesteld. Het kabinet, in overeenstemming met de beide verkiezingsprogramma's van de coalitiepartners, zegt de aftrek te willen håndhaven. Het CDA dient zonder overleg en in afwijking van het eigen programma, een motie in tot begrenzing. Neen, zegt de V.V.D. Grenzen piegen verlegd te worden door volgende kabinetten als wij daar ooit misschien eens geen deel van zouden uitmaken. Ter adstructie van deze stelling bepleiten D'66 en PvdA nu al een lagere grens die niet aan de inflatie zal worden aangepast en vraagt Het Vrije Volk voor bepaalde huizen om een grens van slechts f 100.000,—. De V.V.D zegt uitdrukkelijk dat het natuurlijk niet gaat om de zeer kleine groep van zeer welgestelden die bij een grens van f 400.000,- zou worden getroffen, maar om het risico van grensverlaging als het fiscale beginsel eenmaal is losgelaten. Dan is er geen enkele reden voor verlies van zelfvertrouwen in eigen kring, Ook niet als Van Rooyen de V.V.D in de schoenen schuift dat het wel om de kleine groep welgestelden zou gaan. Juist niet. Want uit zijn bestrijding van ons standpunt blijkt alleen maar dat hij tegen onze werkelijke motivering blijkbaar geen enkel
argument in het veld kon brengen.
Het laatste wat zou mogen gebeuren is dat wij ons
zelfvertrouwen laten ondermijnen door opiniepeilingen.
Toen opiniepeilingen ons 39 zetels toeschreven hebben wij de partij gewaarschuwd zieh niet rijk te rekenen.
Er is nu geen enkele reden ons arm te rekenen. Met grote standvastigheid handhaafde ons stemmenpercentage zieh in de jaren '60 op ruim 10% na de uitschieter in 1959 tot 12,3%. In 1972 begon een snelle groei naar 14,45, naar 18,94 (in 1974) en bijna 18% in 1977. Opiniepeilingen geven grote schommelingen aan. Dit was zo in de tijd van de

voorspelde 39 zetels die er acht maanden later 28 bleken te zijn. Dat is nu ook weer het geval nu de score van Oktober weer hoger was dan die van het afgelopen voor- jaar. Dat de lijn die in 1972 inzette zieh niet ononderbroken voortzet is een gegeven dat wij als democraten hebben te aanvaarden. Maar dat wij onze positie in de jaren wezenlijk hebben versterkt, Staat vast. Ook daaraan mogen wij het zelfvertrouwen ontlenen dat ons weerbaar maakt voor de politieke strijd die ons wacht in de jaren '80. Een strijd die de moeite waard is gestreden te worden omdat in ons maatschappijbeeld de mens centraal Staat.

Wij bereiden ons op onze politieke taak in de jaren '80 voor met een geweldige activiteit. De voorbereiding, meningsvorming en discussie over Beginselprogram, liberaal manifest en verkiezingsprogram is erop gericht onze weerbaarheid te vergroten en de maatschappij van de jaren '80 in modern liberale richting te ontwikkelen.